

«Kuranyň türkçesi» jaýyz däl bolsa...

Category: Edebi makalalar, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 23 январа, 2025

"Kuranyň türkçesi" jaýyz däl bolsa... "TÜRKÇE KUR'AN" CAİZ DEĞİLSE

Kur'an'da yirmibeş tane Peygamberin adı geçer.

Üç tane de peygamber olup olmadığı şüpheli isim vardır Kur'an'da.

Daha doğrusu İslam uleması, Kur'an'da ismi geçen 25 zatı Peygamber olarak nitelendirmiş, üç ismin peygamber olup olmadığı konusunda da ortak kanaate varamamıştır.

M.Asım Köksal'ın, Diyanet Vakfı Yayını olan "Peygamberler Tarihi" isimli kitabına bakarsanız, kayda değer hemen bütün İsrailoğulları Kralları ve kanaat önderleri peygamberdir!

Hız. Danyal, Hız. Hz. Hızkıl, Hız. İrmiya, Hız. Kâlip b. Yüfenna, Hız. Şa'ya, Hız. Şemuyel, Hız. Yuşa' b. Nun.

Bu tavır, aynı zamanda İsrailoğullarının diğer kavimlere üstünlüğünün Diyanet eliyle tebcil edilmesi ve onurlandırılmasıdır.

Elbette farkında olmadan.

Kur'an'da bulunan "Andolsun biz, her ümmete, 'Allah'a kulluk edin, tağuttan kaçının' diye peygamber gönderdik..."[1] ve "Biz, bir peygamber göndermedikçe (kimseye) azap edici değiliz."[2] şeklindeki ayetlere bakılırsa; Allah, Kur'an'da ismi geçen peygamberlerin dışında da peygamberler göndermiştir.

Kaynaklarda, peygamberlerin sayısını 124 bin ve 224 bin olarak veren rivayetler de bulunmaktadır.

Râvisi Ebû Zer El-Gıfâri olarak gösterilen bir hadiste, Hız. Peygamber'in, peygamberlerin sayısını 124 bin olarak verdiği rivayet edilmektedir.[3]

Bu demektir ki; Allah sadece orta doğulu halklara değil, dünyanın her yerinde yaşayan irili ufaklı milletlere ve hatta milletleşme sürecini tamamlayamamış kavim ve kabilelere bile

peygamberler göndermiştir.

Bu peygamberlerin bazıları, başlı başına kitaplar getirmiş (Resul Peygamber), bazıları da kendisinden önce gelenlerin kitaplarıyla amel etmişlerdir (Nebî Peygamber).

Farsça bir kelime olan “Peygamber” kavramını, başlı başına bir meslek erbabı olarak da anlamamak gerekir.

Asıl mesleği başka başka olan olan peygamberler vardır.

Peygamberler bazen bir çiftçi (Adem), bazen bir gemici (Nuh), bazen bir sürü sahibi (İbrahim), bazen bir demirci ustası (Davut), bazen bir marangoz (İsa)’dur.

Yani halkın içinde yaşayan insanlardır peygamberler.

Bazen de tıpkı Hz. Muhammed gibi çocukluğunda çobanlık, gençliğinde tüccarlık yapan birisidir peygamberler.

Belki bir vaiz, belki bir rahip, belki de bir filozoftur.

Abbas Bilgili’nin “İnanmak Ya da İnanmamak” isimli kitabında Sokrates’in hayatını okuyunca, neden Sokrates de bir peygamber olmasın diyesi geliyor insanın.

Esasen ona peygamber diyenler de var.[4]

Burada gözden kaçırılmaması gereken husus, Allah’ın dininin tek olduğu, bütün peygamberlerin aynı dinin ilkelerini tebliğ ettiğiidir.

Allah, bir tek dininin ilkelerini ve esaslarını, bütün milletlere kendi dillerinde ve kendi dillerini konuşan peygamberler eliyle göndermiştir.

Hatta muhtemeldir ki; pratiklik olsun ve dini yaymada zorlanmasınlar diye peygamberleri, muhatap aldığı toplumların içinden seçmiştir.

Yani Allah, yaratmış olduğu bütün milletlerin dillerine hâkimdir ve milletlere gönderdiği peygamberlere de o milletin diliyle hitap etmiştir.

Tıpkı Hz. Muhammed’i de “Ümmî”, yani kendi milletine mensup bir kişi olarak seçmesi gibi.[5]

Bu demektir ki; Allah, kutsal kitaplarını sadece Arapça olarak değil, başka dillerde de göndermiştir.

Aksi halde ve hâşâ İsrâ Suresi’nin 15. Ayetinde “Biz, bir peygamber göndermedikçe (kimseye) azap edici değiliz.” şeklindeki kendi vaadine sadık kalmamış olurdu.

Oysa Allah kitabında verilen sözü yerine getirmenin, Müslüman'ın en başta gelen özelliği olduğunu söyler.[6]

Şu halde inananlara, sözünde durmayı emreden Yüce Yaratıcı, herhalde en başta kendisi sözünde duracaktı ve durmuştur da.

Üstelik, Allah, eğer insanlara anlamadıkları ve konuşamadıkları dilde kitap göndermiş olsaydı, insanları bundan sorumlu tutmaya da hakkı olmazdı!

Böyle bir şey, yani insanlara anlamadıkları bir dilde kitap gönderip, bir de onları bundan sorumlu tutmak, onlara taşıyamayacağı bir yük yüklemek anlamına gelirdi.

Oysa Allah kitabında insanlara taşıyamayacakları bir yük yüklemeyeceğini haber vermektedir.[7]

Ayrıca "Allah sizin için kolaylık istiyor güçlük çekmenizi istemiyor." [8] diyor.

Esasen Allah "Şayet biz onu yabancı dilde okunan bir kitap olarak indirseydik mutlaka şöyle diyeceklerdi: 'Âyetlerinin açık seçik anlaşılır olması gerekmez miydi? Bir Arap'a yabancı dilden bir kitap, öyle mi!'... "[9] diyerek bu duruma işaret etmektedir.

Şu halde Araplar, Allah'ın ağzıyla "Araba, Arapçadan başka dilde kitap olur mu?" deme hakkına sahipse, Türkler de "Türk'e, Türkçeden başka dilde kitap olur mu?", İngilizler "İngiliz'e, İngilizceden başka dilde kitap olur mu?"; Ruslar "Rus'a, Rusçadan başka dilde kitap olur mu" şeklinde sorma hakkına sahiptirler.

Öyle ya; madem İslam Peygamberi ünlü Vedâ Hutbesi'nde "Ey insanlar! Biliniz ki rabbiniz birdir, atanız da birdir. Bütün insanlar Âdem'den gelmiş, Âdem de topraktan yaratılmıştır. Arap'ın Arap olmayana, Arap olmayanın Arap'a, beyazın siyaha, siyahın da beyaza hiçbir üstünlüğü yoktur. Allah katında üstünlük ancak takvâ ileidir.." [10] diyerek bütün insanların eşit statüde olduğunu ilan etti, dünyada irili ufaklı ne kadar lisan varsa, o lisanı konuşanların tamamı, bir kişi bile olsalar, Kur'an hükmüne göre; "Bana, benim dilimden başka bir dilde kitap olur mu?" sorusunu sorma hakkına sahiptir.

Yani sadece Araplar değil, bütün Milletler ve bütün halklar bu soruyu sorma hakkına sahiptirler.

Ŗu halde Allah son ilahi kitabı, Arapça konuŖan ve bu kitabı öncelikle Araplara tebliğ etmekle görevli bir peygambere gönderdiği için bu kitabı Arapça göndermiŖtir.

Bunun baŖka hiçbir sebebi ve hikmeti yoktur.

“Arapça, Allah’ın dilidir”, “Arapça, cennet ehlinin dilidir”, “Arapça Kur’an-ı Kerim’in dili olduğu için diğerk dillere üstünlüğü vardır” veya “Bir dil baŖka bir dile tam olarak tercüme edilemez” gibi kabuller, tamamıyla safsata ve fasafisodur.

Bu tür safsatalara itibar edilemez.

Bu anlamda dünyada yaklaşık 250 milyon kiŖi tarafından konuŖulduđu söylenen Arapça ile sadece 6 kiŖi tarafından konuŖulan Hirencenin (Peru) ve sadece 2 kiŖi tarafından konuŖulduđu belirtilen Ter Sami dilinin[11] Tanrı katındaki kıymeti aynıdır.

Dillere farklı kıymet verenler ve diller arasında ayırım yapanlar Tanrı değıl, insanlardır.

Ŗu halde bu dünyadaki 7.5 milyar insana Arapça öğretmek ve onları Arap yapmak mümkün olmadığına göre; üstelik Arapça bilmek, Mümin ve dahası Müslüman olmanın bir ön Ŗartı olmadığına göre; yapılacak iş, Allah’ın verdiği akıl melekesini kullanarak Kur’an’ı onların diline çevirmektir.

Bu durumda, çeviriler de elbette Kur’an-ı Kerim hükmünde olacaktır.

Bu, aklın, mantığın ve üstelik bilimin gereğıdir.

Bunu biz değıl, ulema söylüyor ki; bunların sonuncusu herhalde Merhum Prof. Dr. YaŖar Nuri Öztürk’tür.

Gazeteci Murat Bardakçı’nın, İBB’nin geçtiğimiz 17 Aralık günü düzenlediğı “Ŗeb-i Arus” etkinliğı üzerinden yapmış olduğu “Türkçe Kur’an” itirazı[12] üzerine, baŖta siyasiler olmak üzere birçok kiŖi eleŖtiride bulundu malum.

En sonunda Diyanet İşleri Başkanlığı da Türkçe Kur’an ve Türkçe Ezan’ın caiz olmadığı yönünde görüş açıkladı medyaya.[13]

Diyanet’in, Arapça dışındaki Kur’an’lar caiz değıldir derken kullandığı “Yüce kitabımız Kur’an-ı Kerim, Arapça olarak indirilmiştir (Yusuf, 12/2; Zuhruf, 43/3). Kur’an-ı Kerim, hem

lafzı hem manası ile Kur'an'dır. İndirildiği lafızların dışında, Arapça bile olsa, başka sözlerle ifade edilen mana Cenab-ı Hakk'ın kelâmı değil, mütercimin ondan anladığı manadır..." şeklindeki ifade oldukça ilginçtir.

Yusuf Suresi'nin 2. ayeti şöyledir:

"Anlayabilesiniz diye biz onu Arapça bir Kur'an olarak indirdik."[14] Zuhurf Suresi'nin 3. ayeti ise "Anlayıp düşünesiniz diye onu Arapça Kur'an yaptık."[15]

Diyanet'in kendi meal ve tefsirinden aldığım bu ayet meallerinden, Kur'an-ı Kerim'in, hem lafız olarak, hem de mana olarak Kur'an olduğu gibi bir anlam çıkıyor mu peki?

Çıksa bile bu hitap bütün insanları değil, sadece Arapları muhatap almış olmuyor mu?

Şu halde eğer, bu hitabı bütün insanlara teşmil ederseniz, o zaman siz bütün insanları, derinlemesine anlayacak şekilde Arapçayı öğrenmeye zorluyorsunuz ki; bu durumda siz, yukarıda ayetlerle örneklendirdiğimiz üzere, insanlara Allah'ın bile yüklemmediği ağır bir yükü yüklüyor ve insanlara zulmediyorsunuz demektir.

En korkuncu da radikal dinci terör örgütlerinin bu mecradaki söylemlerine ışık tutuyorsunuz demektir.

Öte yandan bu ifadenizle İslam'ı Arapların Milli Dini pozisyonuna getiriyorsunuz ki; bu durumda İslam'ın cihanşümul bir din olma niteliğini de ortadan kaldırıyoryorsunuz demektir.

Bu tavrınızla aslında siz kendinizi "İndirildiği lafızların dışında, Arapça bile olsa, başka sözlerle ifade edilen mana Cenab-ı Hakk'ın kelâmı değil, mütercimin ondan anladığı manadır.." şeklinde tarif ettiğiniz mütercimlerin durumuna düşüyorsunuz.

Çünkü örnek verdiğiniz ayetlerden siz öyle bir anlam çıkarıyorsunuz, biz değil.

Diyanet, resmi açıklamasında ayetlerin anlamlarını tam olarak vermeyip, kısaca değinerek sadece numaralarını vermekle aslında bir nevi takiiye yapmaktadır.

Açıklamasında ayetlerin anlamlarını eğer tam olarak verseydi,

hiç şüphesiz akıl sahipleri, gerçeğin Diyanet'in dediği gibi olmadığını hemen anlayacaklardı...

Ancak sadece ayet numaralarını vermekle, bilmeyenlerin "Aaa, bakın Kur'an'da lafızların da Arapça olması gerektiği yazıyormuş..." diye düşünmelerini sağlamak istiyorlar haliyle!

"Türkçe Kur'an caiz değildir" diyen Diyanet'in mahalli lehçelerde ve yerel dillerde Kur'an meali yayınladığını, mesela 2015 yılında 10 bin adet Kürtçe Kur'an Meali yayınladığını, Cumhurbaşkanının da "Devlet artık hiçbir vatandaşının hangi inanç grubundan, hangi meşrepten, hangi sosyal kesimden olduğuna bakmıyor. Sadece bu ülkenin vatandaşı olması, sadece insan olması yeterli. Şimdi birileri çıkmış diyor ki biz gelince Diyanet İşleri Başkanlığını kaldıracağız. Hale bak. Diyaneti kaldıracak. Niye? Çünkü bunların dinle işi yok. Bakınız kaldıracağız dedikleri Diyanet şu anda Kur'an-a Peroz adıyla Kürtçe Kuran mealini yayınladı." [16] diyerek bu tür çalışmalara destek verdiğini de unutmamak gerekiyor!

Oysa Merhum Yaşar Nuri Öztürk, 2009 yılında yayınlanan ve birkaç gün önce "Türkçe Kuran" konusunda itirazını dile getirerek ülkede gündem oluşturan Murat Bardakçı'nın da hazır bulunduğu bir TEKETEK programında, İmam Ebu Hanife, İmam Şâfi, İmam Ahmet b. Hanbel ve İmam Mâlik dahil 4 büyük Mezhep İmamı'na dayanarak, Kur'an'ın Türkçe ve başka dillerde de okunabileceğini, Arapça dışındaki dillerdeki Kur'an ile de ibadet edilebileceğini, hatta hiç Kur'an bilmeyenlerin, sadece münacatta bulunarak (yani Allah'a dua edip yalvararak) namaz kılabilceği gibi, aklından Allah'ı geçirerek de namaz kılabilceğini söylemiş, Murat Bardakçı da bu sözler karşısında sükut ederek bir anlamda Yaşar Nuri Öztürk'ün sözlerini tasdik etmiştir. [17]

Şu halde bugün ne değişti de Murat Bardakçı, Türkçe Kur'an'a karşı çıkıyor, bazı çevreler de onun peşine takılmış gidiyorlar?

■ Ezan

Öte yandan Ezan'ın hiçbir kutsal tarafı yoktur, tamamıyla

Namaz vakitlerinin geldiğini haber veren bir çağrı ve davet hükmündedir.

Meşhur rivayetlere göre; ashaptan Abdullah b. Zeyd ve Hz. Ömer'in gördüğü aynı içerikli bir rüyaya dayanmaktadır.

Peygamber'in müezzini Bilal'in de ilaveleri vardır.

Yani Ezan ayet ve hadis değildir, tamamıyla insan sözüdür, üstelik de Peygamber'e değil, arkadaşlarına ait sözlerden oluşur.

Elbette Peygamber de uygun gördüğüne göre sünnet hükmündedir, saygıya layıktır, asli ifadesiyle okunması önerilir.

Diyanet'in söz konusu açıklamasında bulunan "Sözleri bizzat Hz. Peygamber'in (s.a.s.) sünneti ile sabit olan ezan İslâm dininin şiarı ve Müslüman varlığının/kimliğinin bir göstergesidir. İslâm inancının temel esaslarını içeren ve İslâm toplumunun ortak değeri olan ezan, aynı zamanda, İslâm birliğinin ve tevhîdin sembolüdür. Ezanın aslî halinin dışında herhangi bir dil ile okunacak çağrının, İslâm âlimleri ve dünya Müslümanları nezdinde ezan olarak itibarının olmadığı muhakkaktır. Nitekim İslâm alimleri Arapça dışında okunacak bir çağrının ezan olarak nitelenemeyeceğini, örneğin Farsça olarak okunacak sözlerin ezan olarak sahih olmadığını belirtmişlerdir. (İbn Abidin, Reddû'l-muhtâr, I, 383.)" şeklindeki ifadeler, tamamen bu yazıyı kaleme alan kişinin/kişilerin indî düşünceleridir ve dinen hiçbir bağlayıcılığı yoktur.

Ezan'ın İslam Dünyası'nın ortak değeri olması, onun sözlerini vazgeçilmez ve onu dinin olmazsa olmaz şartı yapmaz.

Ezanın İslam dünyasının ortak sembolü olması, tamamen İslam Dünyası'nı bir arada tutmak için geliştirilmiş bir politik argümandan başka bir şey değildir.

Yani Ezan'ın, Arapça dışındaki bir lisanla okunması, günah veya sevap anlamında hiçbir şey ifade etmez.

Bu sebeple Ezan'ın, başka dillerde okunmasında hiçbir sakınca yoktur.

Öte yandan, Peygamber döneminde başka milletlere mensup sahabeler de vardı ve rivayete göre; Fars asıllı büyük sahabe Selman-ı Fârisî (Farslı Selman), Hz. Peygamber'in izniyle bazı

sureleri Farsça'ya tercüme ederek, kendi ülkesi olan İran'a göndermiştir.[18]

■ Kur'an Arapçası

Şu hususu da önemle belirtelim ki; konunun uzmanı olan araştırmacılara göre; Kur'an'daki Arapça, "Arab'ı Baide" denilen asıl Arapların dili değil, sonradan Araplaşan ve "Arab-ı Müsta'rebe" denilen halkların dilidir.

Hız. Peygamber de "Arab-ı Müsta'rebe"dir, yukarı Mezopotamya kökenlidir.

Eğer, Hız. Muhammed'in Hız. İbrahim'in torunu olduğunu kabul edersek, bilinmelidir ki; Hız. İbrahim Arap değil, Sümerli veya Harranlıdır.[19]

Sümerlerin, Babillilerin ve Hititlerin egemen olduğu coğrafyada faaliyette bulunmuştur.

Kaynaklarda, onun Süryanice, Aramice veya İbranice konuştuğuna ilişkin rivayetler vardır.

Oğlu İsmail ise, babası tarafından Mekke'ye bırakıldıktan sonra, orada mukim Yemenli Arap kabilesi Kâhtanilerden öğrenmiştir Arapçayı.

Soyu ise Kâhtanilerin Cürhüm koluna mensup bir kadınla evlenmesinden gelir.[20]

Şu halde Hız. Muhammed, aslen Arap değil, dedesi İbrahim dolayısıyla, Sümerli veya başka Mezopotamya halklarından birisine mensuptur.

Esasen Kureyş Kabilesi de Kuzeydeki "Bereketli Hilal" denilen bölgeden, Mekke civarına gidip yerleşmekle aslen Arap değil, Araplaşmış, yani asimile olmuş halklardandır.

Dolayısıyla; Kur'an'daki Arapça, asıl Arapların dili değildir.[21]

Bugün Arap yarımadasında yaşayan Bedeviler bile Kur'an'ı anlamaktan acizdirler.

Kur'an'daki Arapçayı, Türkçenin yazı dili olarak İstanbul ağzının esas alınmasına benzetmek de mümkündür.

Nasıl Anadolu kırsalında yaşayan Türkler, bugün İstanbul Türkçesini ve yazı dilini anlamakta zorlanıyorsa, Bedevi

denilen Araplar da Kur'an'daki Arapçayı anlamaktan ve konuşmaktan acizdirler!

Kur'an-ı anlamak ve başka dillere çevirmek uzmanlık ister.

■ Bu sebeple siz eğer kalkar “Türkçe Kur'an caiz değildir” dersiniz:

Şu halde siz Kur'an'daki Arapçayı anlamıyorsunuz ve tam olarak Türkçeye çeviremiyorsunuz demektir!

Şu halde Allah, insanlara tam olarak anlaşılamaz ve çözülemez bir kitap gönderdi demektir ki; hâşâ bu Allah'a noksan sıfat atfetmek olur!

Şu halde insanlar hâşâ bu anlaşılamaz kitapla sorumlu değil demektir!

Şu halde bu cahil halinizle aslı Arapça olan Kur'an'a ve hadis metinlerine dayanarak çıkardığınız dini hükümler geçersiz demektir!

Şu halde siz, bu milleti abuk subuk dini hükümlerle asırlarca kandırdınız ve yanlış yaptırdınız demektir!

Şu halde, ortada din diye yaşantımıza egemen kıldığınız ilkeler, büsbütün sizin uydurmalarınızdan oluşan manzumeler silsilesi demektir!

Evet, bunu kabul ediyorsanız, biz de o zaman “Türkçe Kur'an caiz değildir” deriz...

Ezcümle: Biz, dili ne olursa olsun, işin uzmanlarınca ve tarafsız gözle yapılmış her türlü çeviriye de Kur'an-ı Kerim deriz ama gerek 1400 senelik geleneğe saygımız gereği, gerekse Arapçaya az çok dilimiz döndüğü için namaz kılarken ayetleri Arapça okumayı, ezanın da yine Arapça okunmasını tercih ederiz.

Gelin görün ki; bu işleri kendi dillerinde yapanlara da “Hayır, olmaz, yanlıştır” diyemeyiz...

Ömer SAĞLAM,
Araştırmacı Yazar.

25.12.2020.

■ Dipnotlar:

[1] Nahl-16/36

[2] İsrâ-17/15

[3] Ahmed b. Hanbel, Taberi, Beyhaki, Heysemi gibi ünlü hadisçilerin kitaplarından aktaran M. Asım Köksal, Peygamberler Tarihi, TDV Yayına, Ankara,1990, s, 9.

[4] Abbas Bilgili, İnanmak Ya da İnanmamak, Post Yayını, İstanbul,2020, s, 25 ve devamı.

[5] Âl-i İmrân-3/164

[6] Ra'd-13/21.

[7] Bakara/2-286.

[8] Bakara-/2-185.

[9] Fussilet/44.

[10] <https://islamansiklopedisi.org.tr/veda-hutbesi>

[11]

https://tr.wikipedia.org/wiki/Anadil_olarak_konu%C5%9Fulma_say%C4%B1lar%C4%B1na_g%C3%B6re_diller_listesi

[12]

<https://www.haberturk.com/yazarlar/murat-bardakci/2909264-kurani-onceki-gun-turkce-okutan-ibbye-simdi-cok-onemli-bir-baska-is-dusuyor-istikll-mahkemelerini-te>

[13]

<https://www.diyanet.gov.tr/tr-TR/Kurumsal/Detay/30074/diyanet-isleri-baskanligindan-turkce-ibadet-ve-ezanla-ilgili-aciklama>

[14]

<https://kuran.diyanet.gov.tr/tefsir/Y%C3%BBsuf-suresi/1598/2-ayet-tefsiri>

[15]

<https://kuran.diyanet.gov.tr/tefsir/Zuhruf-suresi/4327/2-3-ayet-tefsiri>

[16]

<https://www.diyanet.tv/kaldiracagiz-dedikleri-diyanet-kurtce-kur-an-meali-yayinladi>

[17]

Bkz. <https://www.youtube.com/watch?v=FMVH7J3LH0E&fbclid=IwAR3E-CIKyF0zLmkXb50TCKzEBg28wYfsFn0dKFInM2N4rEl3nj6AjB0Qzs8>)

[18]

<https://www.risaleajans.com/nur-alemi/namazda-fatihanin-turkcesi-okunabilir-mi>

[19] M.Asım Köksal, age, s, 141.

[20] M.Asım Köksal, age, 194.

[21] Bu konuda, aslen Filistinli bir Arap olan ABD’li yazar İsmail Râci El-Faruki-Lamia El Faruki tarafından hazırlanan “İslam Kültür Atlası” isimli kitaba bakılabilir. Bkz., 3. Baskı, İnkılap Yayını, İst. 1999, Age, s, 21 ve devamı. Edebi makalalar